

شوگ قیمتی فرآورده‌های دامی بر امنیت غذایی

محققان کشور در یک پژوهش جدید، آثار شوگ قیمتی و تولید فرآورده‌های دامی را بر امنیت غذایی اقشار مختلف کشور بررسی کرده و توصیه‌هایی را در این خصوص ارائه داده‌اند.

به گزارش صنعت غذا و کشاورزی از ایسنا، غذا ازجمله مهم‌ترین نیازهای اولیه انسان برای ادامه حیات است که تأمین آن در مقوله امنیت غذایی قرار دارد. موضوع امنیت غذایی از سده شانزدهم میلادی تاکنون، جایگاه ویژه‌ای را در فرایندهای اقتصادی و سیاسی به خود اختصاص داده است. بنا بر تعریف نشست جهانی غذا در سال ۱۹۹۱، امنیت غذایی زمانی محقق می‌شود که دسترسی فیزیکی و اقتصادی به غذای کافی، سالم و مغذی برای دریافت کمترین مقدار نیاز ضروری اعضای خانواده فراهم باشد. امنیت غذایی یکی از نظریه‌های نوین امنیتی به شمار می‌آید که از اهمیت و اثرگذاری بالایی در بعد امنیت ملی و بین‌المللی برخوردار است.

بنا بر نظرات متخصصان، اندازه‌گیری امنیت غذایی، موضوعی بسیار پیچیده است و از تمرکز بر عرضه غذا در سطح‌های ملی، منطقه‌ای و جهانی به تحلیل مفهوم‌های تقاضای غذا و دسترسی در مقیاس خانوارها و افراد گسترش یافته است. امروزه با توجه به رشد جمعیت، تغییر در رژیم غذایی و کاهش ظرفیت‌های زیست‌محیطی، دستیابی به امنیت غذایی

بسیار دشوارتر از دهه‌های گذشته شده است. بنابر پیش‌بینی سازمان خواروبار و کشاورزی یا فائو، برای تأمین غذای جمعیت ۹ میلیارد نفری جهان در سال ۲۰۵۰، باید دو برابر میزان کنونی، محصولات کشاورزی و دامی تولید کرد. در کشور ما ایران نیز با توجه به جمعیت بیش از ۸۰ میلیون نفری و رشد جمعیت ۱۰۶ درصدی، مقوله امنیت غذایی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار بوده و نیازمند توجهات جدی محققان و مسئولین است.

یک تیم پژوهشی چهار نفره از دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری و دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان در این خصوص تحقیقی را به انجام رسانده‌اند که در آن به بررسی آثار شوک قیمت و تولید فرآورده‌های دامی بر امنیت غذایی پرداخته شده است.

در این مطالعه که با هدف بررسی امنیت غذایی گروه‌های مختلف درآمدی شهری و روستایی در اثر شوک‌های تولیدی، قیمتی و درآمدی فرآورده‌های دامی انجام شده است، اطلاعات مورد نیاز از داده‌های خام هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۷ مرکز آمار ایران استخراج شده‌اند.

نتایج این مطالعه نشان داد که امنیت غذایی جامعه بیشتر تحت تأثیر شوک قیمتی فرآورده‌های دامی است و در بین گروه‌های مختلف درآمدی شهری و روستایی، خانوارهای فقیر روستایی بیشترین آسیب را از افزایش قیمت فرآورده‌های دامی متحمل خواهند شد.

بنابر گفته‌های مجتبی مجاوریان، دانشیار و پژوهشگر گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری و همکارانش، «با افزایش ۳۰ درصدی قیمت فرآورده‌های دامی، میانگین کالری دریافتی خانوارهای فقیر روستایی حدود ۵۱ درصد کاهش خواهد یافت. این یافته البته بیانگر آن است که فرآورده‌های دامی برای خانوارهای فقیر کالاهای ضروری محسوب نمی‌شوند».

به بیان این محققان، «نتایج پژوهش ما نشان داد که اثرات منفی افزایش قیمت فرآورده‌های دامی بر امنیت غذایی، می‌تواند با افزایش ۱۷ درصدی درآمد خانوارها به فرض ثبات قیمت سایر مواد غذایی تا حدی تعدیل شود، اما وضعیت نگران‌کننده امنیت غذایی خانوارهای فقیر روستایی به قوت خود باقی خواهد ماند».

بر این اساس، برای تأمین کالری مورد نیاز آسیب‌پذیرترین اقشار جامعه نسبت به شوک‌های تولیدی و قیمتی، افزایش یکسان درآمد اسمی

این گروه خانوارها مطابق با سایر اقشار جامعه کافی نیست و لازم است که سناریوهای متفاوتی شامل اعطای سبدهای غذایی حمایتی و افزایش بیشتر درآمد اسمی نسبت به سایر گروه‌های خانوار، در نظر گرفته شود. در این خصوص، تأکید بر آن است که ترکیبی از سیاست‌های قیمتی و درآمدی جهت مدیریت تقاضای خانوارها مورد استفاده قرار گیرد.

این یافته‌های پژوهشی که بار دیگر بر اهمیت توجه بیشتر به اقشار کم‌درآمد در مقابل روند افسارگسیخته افزایش قیمت‌ها تأکید دارند، در فصل‌نامه «اقتصاد کشاورزی» متعلق به انجمن اقتصاد کشاورزی ایران منتشر شده‌اند.